

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta, joka koskee kahta säädösehdotusta alv-petosten torjunnasta

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla www.edps.europa.eu)

(2019/C 140/04)

Tiivistelmä

Euroopan tietosuojavaltuutettu esittää tässä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725⁽¹⁾ 42 artiklan 1 kohdan nojalla annetussa lausunnossa suosituksia, joilla pyritään minimoimaan sähköiseen kaupankäyntiin liittyvien alv-petosten torjuntaa koskevien komission kahden ehdotuksen vaikutukset yksityisyyden suojaa ja henkilötietojen suojaa koskevan perusoikeuden osalta, jotta voitaisiin varmistaa sovellettavan tietosuojalainsäädännön noudattaminen.

Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa tässä yhteydessä, että ehdotusten mukaisia veropetosten torjuntaan tähtäviä käsittelytoimia on rajoitettava tiukasti ja että henkilötietojen keräämistä ja käyttöä on rajoitettava siihen, mikä on tarpeellista ja oikeasuhteista käsittelyn tavoitteen saavuttamiseksi. Korostamme erityisesti, että näiden ehdotusten yhteydessä käsiteltävät tiedot eivät saisi koskea kuluttajia (maksajia) vaan ainoastaan verkkoyrityksiä (maksunsaajia). Tämä vähentäisi riskiä tietojen käyttämisestä muihin tarkoituksiin, kuten kuluttajien ostotottumusten seurantaan. Arvostamme sitä, että komissio on noudattanut tätä lähestymistapaa, ja suosittelemme painokkaasti, että se säilytetään lainsäätäjien kanssa käytävissä neuvotteluissa, jotka johtavat ehdotusten lopulliseen hyväksymiseen.

Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu haluaa korostaa, että se odottaa asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan nojalla tulevana kuulluksi täytäntöönpanosäädöksestä, jolla tulevaisuudessa luodaan vakiolomake tietojen toimittamiseen maksupalveluntarjoajilta kansalliselle verohallinnolle, ennen kuin komissio hyväksyy säädöksen.

Koska ehdotukset koskevat komission kehittämän, ylläpitämän ja hallinnoiman sähköisen keskustietokannan (CESOP) käyttöönottoa kansallisten tietokantojen lisäksi, Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa tietotekniikan hallintaa ja hallinnointia koskevista ohjeistaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu seuraa tämän tietojärjestelmän perustamista asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisena toimivaltaisena valvontaviranomaisena.

Tässä lausunnossa annetaan lisäksi ohjeita yleisen tietosuoja-asetuksen ja asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti sovellettavien rekisteröityjen oikeuksien laillisten ja asianmukaisten rajoitusten ehdoista ja rajoista.

I. JOHDANTO JA TAUSTA

1.1 Ehdotusten tausta

1. Euroopan komissio on 10. syyskuuta 2018 kuullut epävirallisesti Euroopan tietosuojavaltuutettua seuraavista ehdotusluonnoksista: luonnos: ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta tiettyjen maksupalveluntarjoajia koskevien vaatimusten käyttöön ottamiseksi; luonnos: ehdotus neuvoston täytäntöönpanoasetukseksi asetuksen (EU) No 282/2011 muuttamisesta tiettyjen verovelvollisten tiettyjen arvonlisäverovelvoitteiden osalta; luonnos: ehdotus asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse hallinnollisen yhteistyön lujittamiseen tähtäävistä toimenpiteistä alv-petosten torjumiseksi sähköisen kaupankäynnin alalla. Euroopan tietosuojavaltuutettu esitti 18. syyskuuta 2018 epävirallisia huomautuksia. Euroopan tietosuojavaltuutettu vahvistaa tässä yhteydessä suhtautuvansa myönteisesti mahdollisuuteen vaihtaa näkemyksiä komission kanssa päätöksenteon varhaisessa vaiheessa, jotta voitaisiin minimoida ehdotusten vaikutukset yksityisyyttä ja tietosuojaa koskeviin oikeuksiin⁽²⁾.

⁽¹⁾ EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39.

⁽²⁾ Asetuksen (EU) 2018/1725 johdanto-osan 60 kappale: ”Jotta varmistetaan tietosuoja sääntöjen johdonmukaisuus kaikkialla unionissa, komission olisi ehdotuksia tai suosituksia laatiessaan pyrittävä kuulemaan Euroopan tietosuojavaltuutettua. Komission toteuttaman kuulemisen olisi oltava pakollinen sellaisten lainsäätämisyjärjestelyssä hyväksyttävien säädösten antamisen jälkeen tai laadittaessa sellaisia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 289, 290 ja 291 artiklassa määriteltyjä delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä sekä sellaisten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa tarkoitettuihin kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyihin sopimuksiin liittyvien suositusten ja ehdotusten hyväksymisen jälkeen, jotka vaikuttavat henkilötietojen suojaa koskevaan oikeuteen. Tällaisissa tapauksissa komissio olisi velvoitettava kuulemaan Euroopan tietosuojavaltuutettua, paitsi jos asetuksessa (EU) 2016/679 säädetään Euroopan tietosuojaneuvoston pakollisesta kuulemisesta, esimerkiksi silloin, kun on kyse tietosuojan riittävyttä koskevista päätöksistä tai vakiomuotoisia kuvakkeita ja sertifiointimekanismeille asetettavia vaatimuksia koskevista delegoiduista säädöksistä.”

2. Euroopan komissio julkaisi 12. joulukuuta 2018 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta tiettyjen maksupalveluntarjoajia koskevien vaatimusten käyttöön ottamiseksi, jäljempänä 'ehdotettu neuvoston direktiivi' ⁽³⁾, ja ehdotuksen neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse hallinnollisen yhteistyön lujittamiseen tähtäävistä toimenpiteistä alv-petosten torjumiseksi, jäljempänä 'ehdotettu neuvoston asetukset' ⁽⁴⁾, jäljempänä yhteisesti 'ehdotukset'.
3. Komissio kuuli Euroopan tietosuojavaltuutettua 14. tammikuuta 2019 asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan nojalla.
4. Euroopan tietosuojavaltuutettu huomauttaa myös, että kuten jäljempänä tässä lausunnossa tuodaan esiin, ehdotetussa asetuksessa ja direktiivissä vahvistetaan sellaiset tietojenkäsittelytoimet, joiden osalta komissio on asetuksen (EU) 2018/1725 nojalla rekisterinpitäjä. Muistutamme siksi, että Euroopan tietosuojavaltuutettu on toimivaltainen valvontaviranomainen tällaisen tietojenkäsittelyn osalta.

1.2 Ehdotusten sisältö

5. Euroopan tietosuojavaltuutettu huomauttaa, että ehdotuksilla, joista on tehty vaikutustenarviointi ⁽⁵⁾, pyritään puuttamaan sähköiseen kaupankäyntiin liittyviin alv-petoksiin parantamalla veroviranomaisten ja maksupalveluntarjoajien välistä yhteistyötä.
 6. Erityisesti ehdotetun neuvoston direktiivin mukaan jäsenvaltioiden olisi laadittava lainsäädäntöä, jolla varmistetaan, että maksupalveluntarjoajat pitävät kirjaa rajatylittävistä maksutapahtumista, jotta veroviranomaiset voisivat havaita alv-petokset.
- Ehdotetulla neuvoston asetuksella täydennetään petostentorjuntaa koskevaa toimenpidekokonaisuutta
- a) velvoittamalla jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset keräämään, vaihtamaan ja analysoimaan maksutapahtumiin liittyviä tietoja, jotka eritellään ehdotuksessa neuvoston direktiiviksi ja
 - b) perustamalla sähköinen keskustietojärjestelmä, jäljempänä 'CESOP-järjestelmä', jonne jäsenvaltiot toimittavat kansallisella tasolla säilyttämiään tietoja. Eurofisc-yhteysvirkamiehet voisivat tämän jälkeen käyttää CESOP-järjestelmää sinne talletettujen tietojen analysointiin tutkiessaan veropetoksia.
7. Euroopan tietosuojavaltuutettu hyväksyy ehdotusten tavoitteet ja erityisesti sen, että tämä asia edellyttää sääntelyä, jolla vahvistetaan sähköiseen kaupankäyntiin liittyvien petosten torjuntatoimenpiteitä. Lausunnon tarkoituksena on antaa käytännön neuvoja siitä, miten voidaan minimoida ehdotusten aikaansaaman henkilötietojen käsittelyn vaikutuksia ja varmistaa sovellettavan tietosuojalainsäädännön noudattaminen.

IV. PÄÄTELMÄT

17. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee edellä esitetyn perusteella seuraavaa:

- ehdotetun neuvoston direktiivin johdanto-osan 11 kappaletta ja ehdotetun neuvoston asetuksen johdanto-osan 17 kappaletta olisi muutettava viittaamalla sovellettavaan tietosuojalainsäädäntöön tämän lausunnon 2.1 kohdassa esitetyllä tavalla
- sekä neuvoston direktiivin että neuvoston asetuksen varsinaiseen säädösosaan olisi sisällytettävä neuvoston direktiivin johdanto-osan 11 kappaleen ja neuvoston asetuksen 17 kappaleen mukainen käsittelyn tarkoituksen määrittely
- komission on CESOP-keskustietokannan osalta varmistettava, että asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisia käsittelyn turvallisuutta koskevia säännöksiä ja erityisesti tietotekniikan hallintaa ja hallinnointia EU:n toimielimissä koskevia Euroopan tietosuojavaltuutetun ohjeita "Guidelines on the protection of personal data in IT governance and management of EU institutions" noudatetaan

⁽³⁾ Ehdotus: neuvoston direktiivi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta tiettyjen maksupalveluntarjoajia koskevien vaatimusten käyttöön ottamiseksi, COM(2018) 812 final, proc. 2018/0412 (CNS).

⁽⁴⁾ Ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse hallinnollisen yhteistyön lujittamiseen tähtäävistä toimenpiteistä alv-petosten torjumiseksi, COM(2018) 813 final, proc. 2018/0413 (CNS).

⁽⁵⁾ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja *Impact Assessment, Accompanying the document Proposals for a Council Directive, a Council Implementing Regulation and a Council Regulation on Mandatory transmission and exchange of VAT-related payment data*.

— rekisteröityjen oikeuksien mahdollisten rajoitusten osalta:

- i. muutetaan asetuksen (EU) N:o 904/2010, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EU) 2018/1541, sanamuotoa yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan mukaisesti siten, että joko jätetään jäsenvaltioille mahdollisuus asettaa rajoituksia (korvataan ilmaisu "on rajoitettava" ilmaisulla "voi rajoittaa"), tai siltä osin kuin rajoitukset ovat välttämättömiä, niistä säädetään välittömästi asetuksessa (EU) N:o 904/2010
 - ii. lisätään neuvoston asetuksen 24 e artiklaan komission tulevassa täytäntöönpanosäädöksessä myöhemmin määrittelemiін tekijöihin asetuksen (EU) 2018/1725 25 artiklan mukaiset rekisteröityjen oikeuksien mahdolliset rajoitukset ja Euroopan tietosuojavaltuutetun asiasta antamat ohjeet ("Guidance on Article 25 of the new Regulation and internal rules")
- komission on asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti kuultava Euroopan tietosuojavaltuutettua sellaista sähköistä vakiolomaketta koskevasta täytäntöönpanosäädöksestä, jolla maksupalveluntarjoajan on määrä toimittaa tietoja sen jäsenvaltion toimivaltaiselle veroviranomaiselle, johon maksupalveluntarjoaja on sijoittautunut, ennen kuin komissio hyväksyy säädöksen.

Tehty Brysselissä 14. maaliskuuta 2019.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

Euroopan tietosuojavaltuutettu
